

## Taitas Pâlaŋ Taitasiyet zapat meluwan kapi kumti beme mege

Pâlaŋ zapat meluwaŋ kapi Taitasyet kum saye. Timotiyet kuye sekam keboŋak. An kwepgat kuye yanġut am sambeyan zet keyet keŋaŋ tazin ke makumti windē nep titiyelen.

Taitas ek Zuda an yek. Ek am Zuda maŋgeen ku sokbembeŋaŋ eknjengalen maŋgeengatnaŋ. Ek nâmkiŋpepeyeen Pâlaŋ mme kwageyepmti egaŋ Pâl mâti mulup ilitsekwep mamilup. Egaŋ Pâl mukulem mme Kawawaŋgalen Zet Zapat Dolakŋaŋ Peňaŋ timti am Zuda maŋgeen ku sokbembeŋaŋ eknjenmagen timti mekokotnaŋ. Egaŋ Pâlmak oloŋkati Zelusalem am kukŋaŋgatnaŋ nâmkiŋpepeŋinmak eknjengalen an damuŋaŋ ondeksâgât mbien ke ilitsekwep towebun. Pâlaŋ Taitas ombempeme iknjaŋgat mundumanj msat notnaŋ mekoge. Pâlaŋ ombempeme Kilit msat nembu tuŋgupmanen tage am nâmkiŋpepeŋinmak eknjen indikdamuŋ mimiyelen peme mepmamtan. Kilit msat ke nembu tuŋgupmanen matazin kegogapmti waŋga ḥenaŋ nembu nembet nembet mebi zem mme nembu mamaŋ temaj kun beme eknjen met Kilit ke enzilimtapme tâgâyaŋ bemtopme mametemien. Yaŋ Pâlaŋ Taitas am maŋge kemagen peme met maŋge.

Pâlaŋ Kawawaŋgalen Zet Zapat Dolakŋaŋ Peňaŋ zapat meluwaŋ kapiyet kuyeen

yanjañ kapigogat: Taitasiyañ mulup ke windenjañbeñ mimiyyelen ma nukjañ mulup keyet kenjañ sokbeme katikjañ bemtati kume totogalen. Pâlañ egat zemgwatnañ zet notnañ nâmkiñpepeñañgalen ma mama mimiñañgalen zeye. Am eksese mulup notnañ mti mamayelen zet notnañ zeye.

### **Zet յotekjañ temañ kapigogañ Taitas zapat meluwañ keñan talip:**

1:1-4 Zet yanbemti zenzeyelen zet

1:5-9 An damuñ ekñengalen zet

1:10-16 Am zet zemyuñgu yuñgu mampip ekñengat ekseseyelen zet

2 Am manje ikñak ikñak dapmelañge tuñguwinan̄ matalip ekñengalen zet

3:1-8 Am nâmkiñpepeñinmak ekñengat zet apapalak zet

3:9-11 Mama mimi bekanañ mme zemkulumane zedi kulume indemane bekanen keyegak tusumambep

3:12-15 Zet zemdelan̄pepeyelen zet

### ***Mukukumak zet yanbam zenzeyelen zet***

<sup>1</sup> Nej Pâl. Nej Kawawañgalen mulup an ma Zisas Kilaisiyelen buñam zapat zemkawañ bembeyet nakumtetiye. Nej Kawawañjañ am ikñajgat zapat indaombemindeye ekñen kemagen Kawawañgalen zet penaj keyet yanjañ nâmkiñpepeñin katikjañ bembeyet zemâtâtindawan̄. Kegok mimindawenn keyaj Kawawañgalen zet katnañ ke nâmâtâpmé keeset mama mimi pemberañ gawepumti mbep. Kawawañjañ mulup zet ke nañge.

<sup>2</sup> Nej mulup kegok mti am nâmkiñpepeñinmak indamukulem mma ekjenañ olojen palen mamti mama kanzizit ke tiwep. Kawawañaj mama kanzizit zetik mimndaye keyet webemti damuñ manup. Eweñan penañ kwitnañ kwitnañ ku sokbeme Kawawañaj mama kanzizit mama zetik mimndaye. Wa Kawawañ ek ke an zet dâsukitoñ yek. Zet penañ penañ etañ manzein.

<sup>3</sup> Kawawañaj Zisas sokbembeyelen zeye kan ke sokbeme zet zapatnañ zemkawañ bembeyelen nej ombemnemti Kawawañ Añgalalaññañ neme buñam zapatnañ ke zemkawañ bemeban.

<sup>4</sup> Âpme Taitas nej gâgât zapat meluwañ kapi kumgayap. Geñmak nit Kawawañ kweñ manâmkîñpelup keyañ mme geñ nâgât nemun penañok bemané mamañup. Nej Kawawañ Bipm ma Kilais Zisas Añgalalaññañ kej sewakñañ ma kej taolet mgame mamayet mandunduyap.

### *Dapmelanje ñeñaj bembeñine ekjengalen zet*

<sup>5-6</sup> Nit nsakwep Kilit msalen tatneti gemkoban e yanjañ kapigok. Geñ ke tati nej mulup mmeti butnañ pewan ke mzikat gama met mka katañ meti an damuñ dolakjñañ myuñguñguñipinj, imbinjin kwewetañ ma nemunambañane ekjenañ Zisas nâmkiñpemti mama mimijin kwetetepmañ mamip ma mam biwine ekjengalen zet kuma kuluip. An keboñ indiki indaombem inde-mane dapmelanjeyelen ñeñaj bembeñin mamayet nâmti gemkoban. <sup>7</sup> Âpme an ñeñaj bembe aikbanan keyañ Kawawañgalen mulup mamin beme egañ myuñguñgupiñ mambe. Mti egañ am ekjengat zikalinañ sek mmobot zet zemti am

ŋenziŋziŋ ku mindawe ma tu katikŋaŋ om̄ba ku nimbe ma kasa ku kuwe ma mânep milawatgat keŋaŋ teməŋ ku bewe. <sup>8</sup> Mti egaŋ keŋaŋ sekŋaŋ weyaŋdamuŋ mti nâmkiŋpepe katikŋaŋaŋ tapme ikaŋaŋ sekŋaŋ ŋep ekdamuŋ mbe. Mama mimi esemterŋ mti Kawawaŋgat zikatnan kwatetep-maŋ mambe. Mti am notnaŋ nukŋaŋen kwit-naŋgat olat zeme indamukulem mimindewe ma mka weweyet timapme aikindawe. Ma mama mimi dolakŋaŋ sambe ke timaŋgalanŋme egat zapat etaŋ bemâbe. <sup>9</sup> Egaŋ Zisasiyelen Zet Zapat Dolakŋaŋ Peňaŋ zemzikat sawien ke keŋaŋ penaŋ nâmkiŋpemti atam tabeyepmti egaŋ am notnaŋ keŋin walati zet zapat pemberaŋ ke teŋ zemzikat indame nâwep. Ma zet zapat penaŋ ke peŋpeŋ mampeip ekŋen papalimti zeme ekŋenan yuŋguŋguŋin ke ekmâtâbep.

### *Kilit msalen am dâsukitoŋ sambe penaŋ mam-bien*

<sup>10</sup> Kilit msat kapiyet keŋanen an sek mmobot zet manzeip sambe penaŋ mamip. Ekŋenan Kilaisiyelen zet zapat dolakŋaŋgat kasa makuip. Zuda am kegogak zet dâsuki dâsuki zemti am Kilaisiyelen manje tetimaemae om̄ba mamiindaip. Ma notnaŋ ninmak tusumti mamaip ekŋenan kegogak am sekŋin butnaŋ antitiyelen zet tim maiwaŋ am keŋin om̄ba penaŋ mamyuŋgum indeip. <sup>11</sup> An ekŋen keyaŋ mânep milawatgapmti mama mimi mgasik ke ekŋenan zemzikat indamti mam biwine ma nembaŋine ilinsakwep ŋoktikŋin mme yuŋgume indatimti ilinangalen manjeen matusumindeip. Keyepmti geŋmak

mulup an ḷenmak in am ekjen keboj ke zemkulumindeme zet ewe ku zewep. <sup>12</sup> Kilit msat keyetnaŋ golaŋ zenze an ḷenaŋ zet pigok zeye,

“Kilit ekjen am ka dâsukitoŋ penaŋ ekjen ke bonzup nemboŋ mgasik penaŋ ekjen an nimbi nimbi toŋaŋ penaŋ ma wisalin omba penaŋ mataindain.” <sup>13</sup> Golaŋ zenze an zeye kapi neŋ nâmâ penaŋ bein keyepmti Taitas, gen dapmelaŋge ekrjengat ankeŋoo zet bewalak kwisak mimindamti indamukulem mmane nâmkiŋpepeñinan pembenaŋ bewe <sup>14</sup> ma Zuda am ekjenengalen wekawat zet notnaŋ dâsuki manzeip ke ma Zet Zapat Dolakŋaŋ Penan bamkumpemti kejinanŋgalak zii zet notnaŋ mambeip ke bamkume delan̄ zeme ewe ku mâpmebep. <sup>15</sup> Âpme an ḷenaŋ Zisas Kilaisiyet nâmkiŋpewe beme mama mimiŋaŋ pembenaŋ mâbe. Mme bekanaŋaŋ ekmagen kobe beme keyaŋ ku mtopewe. Keyaŋgut an ḷenaŋ Zisas Kilais ku nâmkiŋpemti egaŋ zet dâsuki mâti kwitnaŋ kwitnaŋ mgasik mbe beme ekrjen ke yom etaŋ beme nânâŋaŋaŋ mgasik penaŋ bewe. Egaŋ ḷep bekanaŋ ma pembenaŋ ke mimiyleŋen ku nâin. Egaŋ bekanaŋ mip beme nâmtemtem ku mamin <sup>16</sup> Ekjen dembusekŋinŋaŋ etaŋ, “Kawawaŋgat yaŋaŋ nin nânup,” zemtiŋgut naman mama mimiŋin Kawawaŋgalen zelaŋ zein keyet kataŋ mimiŋiŋ mamip. An ekjenenaŋ ekjen keyet mgasik penaŋ manâmindeip. Ma ekjenenaŋ Kawawaŋgalen zet ku maŋgawepup. Ma am mama mimiŋin keboj keyaŋ kwileki dolakŋaŋ ḷen ku mamip.

## 2

*Am nâmkiñpepemak ekñengalen zet zemâtâtât*

<sup>1</sup> Âpme gej naman am nâmkiñpepeñinmak ekñengat mama mimiñin tej bembeyelen zapatnañ diindomti indamukulem mmane ekñenañ Kawawañgallen zet katnañ keyet katañ gawepumti mbep. <sup>2</sup> Mti an penañdine ekñen weyañ diindomane ekñenañ tu katikñañ nimti kenj kilom ku mbep. Mti am notnañ ekñengat zewep, “An ke dolakñañ penañ main.” Ma mamañin weyañ damuñ mti nâmkiñpepeñin katikñañ bemti nolineyet gogot mamip ma nukñañ sokbeme gwej gwej kumti matalip. <sup>3</sup> Âpme gej imbi penañdine kogogak diindomane zet dâsuki mezem kozem ku mbep ma tu katikñañgat kandañan ku mebep. Mama mimiñin kwetetepmañ ke mti ekñenañ mama dolakñañgallen an zikat indanda mti mambep. <sup>4</sup> Kogok mamti ekñenañ imbi sipkotem ekñen zet kegogak weyañ zemâtâtindamane nâmti keyet katañ apnembarjineyet gogot mimindawep. <sup>5</sup> Mti ekñenañ nâmambe nâmambe mamti awimak etañ mama kwetetepmañ mamti mamañin weyanji damuñ mti awine eksemindewep. Kok mamambep beme an ñenañ Kawawañgallen Zet Zapatgat kwelat ku kuwep.

<sup>6</sup> Sepem kegogak an sipkotem ekñen melen belej bemindemane mamañin weyañ ekdamuñ mbep. <sup>7</sup> Mti gej gití zedi zemti keyet katañ mâti mama mimi dolakñañ sambe keyet keñan bemti mmane am ekñenañ gej eksem giknâmti keyet katañ mbep. Gej Kawawañgallen Zet

Zapat Dolakŋaŋ Penaq keŋdānen kwep penaŋ mkatikŋaŋ bemtati am zet penaŋak diindowanik. Kawawaŋgallen mulupmaŋ pep palen ku mbanik. Nâmambe nâmambe mulupmaŋ mme penaŋak bewe.<sup>8</sup> Mti geŋ zet weyan nâmâtâtati teŋ etaŋ diindomane an ŋenaŋ gâgât zedi ŋep kum topewe. An ŋenaŋ gitangat yanđi giksât koti gikmâtâti yanđi ekme geŋ yomdipiŋ an dolakŋaŋ penaŋ beme iknjâŋgat sakambuk aikme zetnaŋ kileŋ zemti mebe.

<sup>9</sup> Âpme am notnaŋ sisiliŋ am maŋgandine diindomane an damunine ekŋengalen zet gawepumti kenjin mdolakŋaŋ bembeyet mulupmaŋ mbep. Mti zelen kulumti zet dopmaŋ ŋen ku gilik zemti indawep. <sup>10</sup> Ma ekŋenaŋ kwitnaŋ kwitnaŋin kambu titipiŋ ekdamuŋ dolakŋaŋ mimindamti kan kataŋ muluwin dolakŋaŋ mme amobotnaŋine ekŋenaŋ ke nâmtalatindewep. Sisiliŋ an imbi kegok mamambep beme am notnaŋ ekŋen keyet indikmâtâpme dolakŋaŋ penaŋ beme nâme Kawawaŋgallen zapatnaŋ penaŋ sukwep otnâwep. Kawawaŋ Aŋgalalaŋ An kegok nâwep.

### *Nin mama dolakŋaŋ mtati Zisasiyan kobeyet damuŋ mbanup*

<sup>11</sup> Msat sambe am mamanup kataŋ Kawawaŋaŋ keŋ taoletnaŋgapmti am sambe yomengatnan gilik zemti ndatitiyet Zisas sosokpeme kot sokbemkawaŋ beye. Keyepmti geŋ am maŋgendine zapatn mgawan ke ewe kogogak zemkawaŋ bemindemane <sup>12</sup> Kawawaŋaŋ mama mimi mgasik sambe

keyet wisat mammambep ma msat palen kwitnaŋ kwitnaŋ notnaŋgat eyak kumbep ma mamañin weyaŋ damuŋ mbep me mama mimi kwetetepmaŋ mbep ma Kawawaŋaŋ mama nāmtikŋaŋ min kemak mama mimi sambe ke mimiyyet zemzikat indawanik. <sup>13</sup> Kwitnaŋ kwitnaŋ Kawawaŋaŋ nāmtikŋaŋ mam keyet kataŋ mti kan temaŋ sokbesâpm keyet webemti egat damuŋ matapmambanup. Nin Kawawaŋ windenŋaŋ igagen keyet Nemunŋaŋ Zisas Kilais an yomengatnan gilik zemndatiye egaŋ saŋga songaŋŋamak kobe. <sup>14</sup> Egaŋ iκŋaŋgat sekŋaŋ ke an kasa ekŋen ketalasim indame kumsagat mpeme gakiyeyaaŋ gakikiengatnan wati am nin yomengatnan gilik zemndatimkwati mme animbi kwetetepmaŋ iκŋaŋgat zapat bewenn keyepmti nin egaŋ ningapmti gakiye keyepmti nin egat kwitnaŋ kwitnaŋ dolakŋaŋ etaŋ zempeye ke mti webe webe palen mamambanup.

<sup>15</sup> Zet delaŋ zenzeŋaŋ kapi geŋ mama mimi dolakŋaŋ sambe ke windenŋaŋ penaŋ bemti zikat indawanik. Geŋ diindomane ekŋenaŋ zedi ke gawepumti mbep. Ku mbep beme indikti zet mimindamane gâlen zedi gawepuwep. Mti geŋ an ŋenŋaŋ mulupdi ekme ŋep ku beme mulup-daŋgat zemtalatgeweyet weyaŋ eksemti mulupdi kakanemuŋ mbanik.

### 3

*Emetak Teŋmagen mama mimi dolak dolakŋaŋ sambe tiwen*

<sup>1</sup> Geñ amdine ekjen ewe sakwalamti zemâtâtindamane ekjenenä gapmanjine ekjengat kandañan tati zelin gawepumti kwitnañ kwitnañ dolakñañ sambe tazin ke olojen palen eleñ beleñ bemti mbep. <sup>2</sup> Mti ekjenenä am ñeniyet kwelat zet ñen ku kuwep. Ekjenenä neñ zewi geñ zewi ku mbep. Ekjenenä mamasí palen notn mmamti mama miminjin sewakñañ dolakñañ penañ am sambemagen mbep. <sup>3</sup> Âpme eweñan nin sepem keboñak Kawawañ ku nâmkiñpemamti nin zetnañ kulumti mambenn ma nin tetimndeme set penañ ku mâti mebenn. Ma nin nnançalen tikñañ keyet kandañan meti kwilekiki mbenn ke olojengat ma nnançat sekñançat etañ mbenn. Mti nin yunjuñgu kejan meti notnne notnañalen kwitnañ kwitnañgat eyak mti ñenañ ñengat nâmbekambembe mamimtemenn. <sup>4</sup> Sepem kegok mamkwatmanngut nin pemberañ bembeyelen Kawawañ An Anjalalañ Toñañ egañ am sambeyet gogot mam ke sosok sokbemkawañ beye. <sup>5</sup> Kewan nin kwileki ñen pemberañ nnak mbenngat dopmañ yek. E ikñañ angalalañ gogot mndamti yomengatnañ gilik zemndatiye. Kegok mgeen ningalen yomm zemzuluti mama alakñañ Emetak Tejañ ningalen mamaen penañan mme sokbeme nin kwetetepmañ bembeyet nâmti mge. <sup>6</sup> Âpme Anjalalañ Zisas Kilaisiyet pemberañgapmti Kawawañan nin om̄ba mukulem mimindendeyelen Emetak Teñ ndaye. <sup>7</sup> Nin Zisasiyet keñ taoletnañgapmti Kawawañan nin ndikme kwetetepmañ

mambenup. Keyepmti nin mama kanzizilen gwaenen mot ndemti kwitnaŋ kwitnaŋ sambe ndame timti mambanup. Keyet webemti nâpeŋ mamanup.

<sup>8</sup> Neŋ zet tipman baen zemkwala ke penaŋ sukwep penaŋ keyepmti geŋ windenjaŋ bemti am Kawawaŋat nâmkiŋpem maip ekŋen zemkawan bemindamane ekŋenjaŋ am indamukulem mimindemti mimiyyet nâme mopme mulup windenjaŋbeŋ mbep. Mulup keboŋ ke dolakŋaŋ penaŋ. Keyaŋ am sambe penaŋjaŋ maaikindain.

<sup>9</sup> Kok keyepmti zet penaŋepiŋgat zet kaŋkaŋ ma zet mmot mtot ma yeŋ sokŋne ekŋengat kwilin kumti yanjin omâtât mâtât ma an ŋeŋjaŋ bembeyelen zet ŋenzinzinj ma zii zetgat yanjaŋgat zet mmot mtot mti kasa kasa keboŋ sambe ke bamkumindewep. Mama sepem keboŋ keyaŋ am ŋen ku mukulem mimiyyelen ma penaŋepiŋ yek penaŋ. <sup>10</sup> An ŋeŋjaŋ zikat gaŋgandi yanġut indatetimti ŋoktik alakŋanen tusum taindame geŋ aŋkeŋoo kwep ma zut ŋen ewe mpewanik. Yan ku nâmti ewe tapmme an keboŋ ke zemkulumpeme delaŋ zewe ma sesewat mka keŋjan ku mambe māpme mebe. <sup>11</sup> An keboŋ ke Kawawaŋalen Zet Zapat Dolakŋaŋ Penan bamkumpeme keyepm geŋ zemkulumpewanik. Ek an yomtoŋ. Am ekŋen keboŋ ke kilom mamaip. Keŋin gakiwewenjaŋgapmti yom mti mimiek mamip.

### *Zemâtâtât delaŋ zenzenjaŋ*

<sup>12</sup> Āpme neŋ bamgat Atemas mene ma Tikikas mene zempema gâgât mundumdan koti tim-

tapme gej naman set ḷen ke ma ke aikti nejmagen Nikopolis mka temanen kot naikbanik. Nej map tāgā kanaŋ keyet mka keyet kenjan metabap. Nâyāpgapmti gej naikbanik.  
<sup>13</sup> Taitas, gej Apolos ma Sinas egelaŋ mebegalengat kanaŋ beme eget tu meu ma kwitnaŋ kwitnaŋ weyanjidawanik. Âpme an ḷen Sinas an ke gapmangalen zii zet nâmâtâtât an.  
<sup>14</sup> Aminne ekjenan am nukjanen talip ekjen indamukulem mimindemti mulup keboŋ mimiylelen yaŋaŋ nâwep. Kogok mmopme mamaŋinanen penaŋaŋmak sokbewe.

<sup>15</sup> Am pien nejmak mamaip ekjenan in sambeyet indamukup. Âpme gej am nâmkiŋpepeŋin notn notn maip ekjenengat diindomane nâmbep nin ekjen kogogak indamukunup. Kawawaŋgallen kej taolet in sambemak wemti weweyet nâmti dunduyap.

**Kawawangalen Tâtâ Alakñan  
The New Testament in the Nabak Language of Papua  
New Guinea  
Nupela Testamen long tokples Nabak long Niugini**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nabak

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

ea68a902-358a-5c72-82de-a583fc4809e7